



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА «ДЕНИСОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 7822/06)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

28 жовтня 2010 року

ОСТАТОЧНЕ

Рішення може підлягати редакційним виправленням.



У справі «Денисов проти України»,

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Райт Маруст (Rait Maruste), *Голова*,

Миряна Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджиева (Zdravka Kalaydjieva), *судді*,

та Стівен Філліпс (Stephen Phillips), *заступник Секретаря секції*,

після обговорення за зачиненими дверима 5 жовтня 2010 року,

вносить таке рішення, що було ухвалене у той самий день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою (№ 7822/06), поданою проти України до Суду 14 лютого 2006 року громадянином України п. В'ячеславом Михайловичем Денисовим (далі — заявник) відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим, Міністерство юстиції України.

3. 19 жовтня 2009 року Голова п'ятої секції вирішив направити заяву Уряду. Відповідно до Протоколу № 14 заява була передана комітету в складі трьох суддів.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1960 році та проживає у м. Севастополі.

5. У січні 2001 року заявник звернувся до Нахімовського районного суду м. Севастополя (далі — районний суд) з позовом до колишнього роботодавця, ЗАТ «Академстрой», вимагаючи відшкодування моральної та матеріальної шкоди, завданої нещасним випадком на виробництві. У ході провадження він також заявляв вимоги до кількох місцевих відділень Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

6. 17 листопада 2004 року районний суд виніс рішення у справі. 27 жовтня 2005 року апеляційний суд м. Севастополя скасував зазначене рішення та направив справу на новий розгляд до того ж суду.

7. 16 липня 2007 року районний суд задовольнив частково позов заявника та присудив йому певні суми страхових виплат, відшкодування моральної шкоди та компенсацію судових витрат. Суд також зобов'язав здійснити перерахунок страхових виплат заявника.

8. 31 січня 2008 року апеляційний суд скасував вищезазначене рішення в частині відшкодування моральної шкоди та компенсації судових витрат і залишив решту рішення без змін.

9. 24 березня 2010 року Верховний Суд України скасував рішення судів нижчих інстанцій в частині страхових виплат та повернув справу для нового розгляду судом першої інстанції, який досі триває.

10. За твердженням Уряду, в ході провадження заявник двічі змінював свої позовні вимоги. Він подав касаційну скаргу з порушенням процесуальних вимог та Верховний Суд України надав йому новий строк для усунення недоліків. П'ять судових засідань були відкладені у зв'язку з неявкою заявника. П'ятнадцять судових засідань були відкладені, головним чином, у зв'язку з неявкою відповідачів або відсутністю судді. Судами були призначено проведення двох судових експертиз (з 25 вересня 2001 року до 28 лютого 2002 року та з 2 жовтня 2003 року до 25 листопада 2003 року).

11. Заявник стверджував, що він не був присутній тільки на двох судових засіданнях, без конкретизації цього твердження.

ЩОДО ПРАВА

I. СКАРГА ЩОДО ТРИВАЛОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ

12. Заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 Конвенції на надмірну тривалість провадження у його справі. Вищезазначене положення у відповідній частині передбачає таке:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру ...»

13. Уряд стверджував, що тривалість провадження не була надмірною, та зазначив, що у цій справі не було порушення Конвенції.

14. Суд зауважив, що провадження у справі розпочалося у січні 2001 року та триває досі у суді першої інстанції після повернення справи на новий розгляд Верховним Судом України. Таким чином, на даний час провадження у справі триває більше дев'яти з половиною років.

A. Щодо прийнятності

15. Суд зазначає, що ця скарга не є очевидно необґрунтованою у значенні п. 3 ст. 35 Конвенції. Також Суд зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Отже, вона визнається прийнятною.

B. Щодо суті

16. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження повинна визначатися у світлі відповідних обставин справи та з огляду на такі критерії: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів державної влади, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед багатьох інших джерел, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП], № 30979/96, п. 43, ECHR 2000-VII).

17. Повертаючись до обставин справи, Суд зазначає, що складність справи та поведінка заявника, які в деякій мірі вплинули на тривалість провадження (див. п. 10 вище), не можуть пояснити його загальну тривалість. З іншого боку, Суд вважає, що значні затримки в провадженні головним чином були спричинені тривалим розглядом позову заявника районним судом з січня 2001 року до 17 листопада 2004 року (див. пп. 5–6 вище), а також неодноразовим відкладанням судових засідань, за що відповідальними є національні суди. Суд доходить висновку, що здебільшого держава є відповідальною за надмірну тривалість провадження.

18. Суд часто встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які порушують питання, подібні до тих, що розглядаються у цій справі (див., наприклад, рішення у справі «Павлюлинець проти України» (*Pavlyulynets v. Ukraine*), № 70767/01, п. 53, від 6 вересня 2005 року; рішення у справі «Мороз та інші проти України» (*Moroz and Others v. Ukraine*), № 36545/02, п. 62, від 21 грудня 2006 року), та винесене нещодавно рішення у справі «Чубакова проти України» (*Chubakova v. Ukraine*) № 17674/05, п. 16, від 18 лютого 2010 року).

19. Розглянувши усі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду

на практику Суду з цього питання, Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку». Таким чином, у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. СКАРГА ЩОДО НЕСПРАВЕДЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ

20. Заявник також скаржився за п. 1 ст. 6 Конвенції щодо несправедливості провадження.

21. Суд зауважує, що провадження у справі заявника досі триває. Відповідно ця частина скарги має бути визнана неприйнятною в зв'язку з не вичерпанням всіх національних засобів юридичного захисту відповідно до пункту 1 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

22. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

23. Щодо відшкодування матеріальної шкоди заявник просив Суд зобов'язати відповідачів за національним провадженням виплатити йому різні суми в якості допомоги на оздоровлення з подальшим здійсненням їх перерахунку та компенсувати йому витрати, пов'язані з ремонтом його будинку. Він також вимагав 160 000 грн¹ відшкодування моральної шкоди, спричиненої діями відповідачів, які, на його думку, затягували національне провадження.

24. Уряд запропонував відхилити вищезазначені вимоги як безпідставні.

25. Суд не вбачає будь-якого причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та стверджуваною матеріальною шкодою, тому відхиляє цю вимогу. З іншого боку, Суд вважає, що заявник мав зазнати моральної шкоди в зв'язку з тим, що тривалість національного провадження не була «розумною». Здійснюючи оцінку на засадах справедливості, Суд присуджує заявнику 2400 євро моральної шкоди.

B. Судові витрати

26. Заявник вимагав 742,78 грн.² компенсації судових витрат, понесених під час розгляду його справи у національному провадженні та під час провадження у Суді. Він також просив Суд зобов'язати відповідачів за національним провадженням компенсувати

¹ Приблизно 15 339 євро

² Приблизно 71 євро.

йому витрати в розмірі 1401,32 грн², понесені на оплату двох проведених у національному провадженні експертиз.

27. Уряд зазначив, що відповідно до наданих заявником квитанцій він витратив 564,25 грн³ на листування з Судом, та закликав Суд у задоволенні решти вимог відмовити.

28. Згідно із практикою Суду заявник має право на компенсацію судових витрат, якщо буде доведено, що такі витрати були фактичними і неминучими, а їх розмір — обґрунтованим. У цій справі, враховуючи вищезазначені критерії, Суд присуджує заявнику 54 євро компенсацій витрат на листування, понесених під час провадження в Суді.

С. Пеня

29. Суд вважає за доцільне призначити пеню виходячи з граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Оголошує скаргу заявника за пунктом 1 статті 6 Конвенції відносно тривалості провадження прийнятною, а решту скарг у заяві — неприйнятними.

2. Постановляє, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. Постановляє, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення набуде статусу остаточного відповідно до п. 2 ст. 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2400 (дві тисячі чотириста) євро відшкодування моральної шкоди та 54 (п'ятдесят чотири) євро відшкодування судових витрат, які мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу, плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з цих сум;

(б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткові пункти.

4. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою 28 жовтня 2010 року та повідомлено письмово відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен Філліпс
Заступник Секретаря

Райт Маруст
Голова

¹ Приблизно 71 євро.

² Приблизно 134 євро.

³ Приблизно 54 євро.